

Bogusław Chorąży, Bożena Chorąży

Jaworze, st. 9, gm. Jasienica, woj.
bielskie, AZP 108-47/-

Informator Archeologiczny : badania 28, 43-44

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Gorszewice, st. 1 i 9
gm. Kaźmierz, woj. poznań-
skie
AZP 50-24/32 i 50-24/40

Muzeum Archeologiczne w Poznaniu

Badania prowadzili mgr Urszula Narożna-Szamałek (Muzeum Archeologiczne w Poznaniu) i dr Krzysztof Szamałek (Instytut Archeologii i Etnologii PAN). Finansowane przez Muzeum Archeologiczne w Poznaniu. Siódmy sezon badań. Cmentarzysko ludności kultury lużyckiej z okresu halszackiego oraz osada z okresu wpływów rzymskich.

Tegoroczne badania objęły południową część cmentarzyska. Natrafiono na pozostałości pięciu grobów z okresu halszackiego (nr 52-56). Pod warstwą akumulacyjno-próchniczą o miąższości 30-55 cm, na stropie glin morenowych rysowały się wkopane w glinę jamy grobowe, zagłębione w niej od 20 do 50 cm. W wypełniku jam grobowych natrafiono na liczne fragm. naczyń — w tym fragm. malowane, grafitowane i inkrustowane — liczne ślady spalenizny, węgle drzewne oraz nieliczne zabytki metalowe, jak fragm. naszyjnika żelaznego, blaszki brązowe.

W czasie badań wykopaliskowych przeprowadzono badania interwencyjne na stanowisku 9 — osadzie z okresu wpływów rzymskich. Odkryty obiekt należy łączyć z osadą, która nawarstwiła się na cmentarzysko halszackie (st. 1).

Na powierzchni ok. 10 m² odkryto piecowisko. Piec — wapiennik — miał kształt owalny o średnicach 2 x 2,6 m i maksymalnej głębokości 85 cm. Pod zapadniętą kopułą z czerwopomarańczowej gliny z licznymi odciskami drewna natrafiono na 8-15 cm warstwę spalenizny, która zalegała nad 45 cm warstwą mocno spieczonego wapienia. Dookoła piec otoczony był licznymi kamieniami polnymi; niektóre miały średnicę ok. 50 cm. Obok pieca natrafiono na jamę przypieczową z licznymi śladami spalenizny oraz kilkoma fragm. ceramiki.

Badania na cmentarzysku będą kontynuowane.

Jaworze, st. 9
gm. Jasienica, woj. bielskie
AZP 108-47/-

Muzeum Okręgowe w Bielsku-Białej

Badania prowadzili mgr mgr Bogusław i Bożena Chorąży. Finansowane przez Muzeum Okręgowe w Bielsku-Białej. Pierwszy sezon badań. Osada kultury lużyckiej. Okres halszacki.

Stanowisko odkryte w 1994 r. w trakcie badań powierzchniowych. Położone jest na wyniosłym wzniesieniu o nazwie „Młyńska Kępa” (403 m n. p. m., 50 m wysokości względnej), o ekspozycji okrężnej na północnym przedpolu Beskidu Śląskiego.

Badania tegoroczne miały charakter sondażowy oraz ratowniczy (intensywnie zachodzące procesy erozyjne). Kulminację wzniesienia wraz ze strefą powierzchniowego występowania materiału prehistorycznego na stoku zachodnim przecięto rowem sondażowym o łącznej powierzchni 29 m². Ujawniono cienką, miejscami zniszczoną (wkopy nowożytnie, procesy erozyjne) warstwę kulturową oraz obiekt zlokalizowany na załomie stoku zachodniego, w miejscu występowania materiału powierzchniowego. W rzucie pionowym miał on kształt nieckowaty z pionowym przegłębieniem w dolnej partii (dół postłupowy?). Wypełnisko stanowiła czerwobrązowa ziemia (przepalona?) z licznymi fragm. polepy i ceramiki. Z obiektu tego pochodzi również nóż żelazny z łukowato zakrzywionym ostrzem i sztabkowatą rękojeścią. Określenie chronologii i odpowiednie zaklasyfikowanie tego znaleziska wymaga jednak szerszych studiów porównawczych i analiz metalograficznych.

Ceramikę odkrytą zarówno w obiekcie, jak w warstwie kulturowej reprezentują głównie naczynia grubościennie z powierzchnią zewnętrzną chropowatą i obmazywaną palcami. Domieszkę stanowią najczęściej potłuczone skorupy, w mniejszym stopniu jest to gruboziarnista domieszka mineralna. Oprócz ceramiki grubościennej wystąpiły również pojedyncze fragm. naczyń cienkościennych — kubków i czerpaków.

Materiały znajdują się w Muzeum Okręgowym w Bielsku-Białej.

Badania będą kontynuowane.

Kokotów, st. 15
gm. Wieliczka, woj. krakow-
skie
AZP 103-58/65

Muzeum Żup Krakowskich Wieliczka

Badania ratownicze prowadził Kazimierz Reguła. Finansowane przez Konserwatora Zabytków Archeologicznych w Krakowie. Pierwszy sezon badań. Osada mieszkalna otwarta kultury łużyckiej z wczesnego okresu halsztackiego.

Stanowisko położone jest w obrębie pradoliny Wisły, na małym, piaszczystym wzniesieniu utworzonym przez wody glacialne ostatniego zlodowacenia, po lewej stronie lokalnej drogi łączącej Kokotów z przysiółkiem Mała Grobla należącym do wsi Brzegi. Osada zajmowała pierwotnie całą kulminację tej wyniosłości na powierzchni ok. 1,6 ha. W wyniku eksploatacji piasku prawie jedna piąta powierzchni osady uległa zniszczeniu. Prace terenowe, w oparciu o siatkę arową, objęły obszar o powierzchni 135 m².

Odkryto warstwę kulturową o miąższości 20–30 cm, zaś na granicy piaszczystego calca — 6 jam gospodarczych kolistego i owalnego kształtu, duże kolistie palenisko otwarte oraz 4 ślady jam posłupowych. Materiał ruchomy reprezentowany jest głównie przez różnorodną pod względem typologicznym ceramikę, z której na szczególną uwagę zasługują formy kieliszkowate łączone z solowarstwem. Spotykamy tutaj także gliniane przęśliki tkackie oraz oselki i kamienie żarnowe wykonane z piaskowca. Poza osadnictwem kultury łużyckiej stwierdzono ślady bytowania ludności w okresie neolitu (liczne wyroby krzemienne) i w średniowieczu (prostokątna chata słupowa, jama gospodarcza).

Badania wykopaliskowe będą kontynuowane w roku przyszłym.

Kornacice, st. 1
gm. Opatów, woj. tarnobrz-
skie
AZP 86-70/15

Państwowa Służba Ochrony Zabytków
 Oddział w Tarnobrzegu

Badania prowadził mgr Marek Florek. Finansowane przez Państwową Służbę Ochrony Zabytków Oddział w Tarnobrzegu. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko kultury grobów kloszowych.

Cmentarzysko odkryto przypadkowo w połowie lat 80. — groby, na które wówczas natrafiono uległy zniszczeniu. W listopadzie 1994 r. podczas jesiennej orki natrafiono na kolejne groby, o odkryciu których powiadomiono Konserwatora Zabytków Archeologicznych w Tarnobrzegu. W trakcie krótkich, dwudniowych badań ratowniczo-zabezpieczających wyeksplorowano 5 grobów. Wszystkie składały się ze ściśle obłożonego kamieniami klosza, wewnątrz którego znajdowała się popielnica ze spalonymi kośćmi. Z wyjątkiem grobu nr 4 popielnice nakryte były misami. W grobie nr 1, składającym się z dwóch ustawionych na sobie popielnic przykrytych misą, znaleziono drobne fragm. stopionych, bliżej